

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ในหัวข้อเรื่อง "การศึกษาดูหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร " ซึ่งจะนำเสนอในบทนี้ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย, ประชากร, เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย, การสร้างเครื่องมือ, การเก็บรวบรวมข้อมูล, การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาดูหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหาร และอาจารย์ ในโรงเรียนมัธยมสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 แห่ง ได้แก่

1. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
4. โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
5. โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายกิจการนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมสาธิต รวมทั้งสิ้น 10 คน ใช้เป็นประชากรทั้งหมด

2. อาจารย์ ได้แก่ หัวหน้าหมวดวิชาทุกหมวดวิชา กรรมการกิจการนักเรียนทุกคน และอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมทุกคน ซึ่งอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ มักจะมีหน้าที่ 2 ตำแหน่งทำให้มีจำนวนเพียง 104 คน ใช้เป็นประชากรทั้งหมด

รวมจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 114 คน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้บริหาร และอาจารย์ที่ใช้เป็นประชากรในการวิจัย

รายชื่อโรงเรียน	ผู้บริหาร	อาจารย์	รวม
1. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)	2	24	26
2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน	2	22	24
3. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	2	24	26
4. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง	2	18	20
5. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2	16	18
รวม	10	104	114

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีประสบการณ์ และรวมทั้งประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติการสอนและทำงานในตำแหน่ง เลขานุการฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนสาธิตมา 3 ปี สร้างแบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เกี่ยวกับการศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสาธิตทั้ง 5 โรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น

แบบการศึกษาเอกสารซึ่งใช้ศึกษา วัตถุประสงค์ นโยบาย และโครงสร้างการบริหาร โรงเรียน ประเภทของกิจกรรมที่มีในโรงเรียนโดยศึกษาจาก คู่มือนักเรียน วารสารของ โรงเรียน หนังสือพิมพ์ของโรงเรียน เอกสารใบลงเวลาทำงานบุคลากร และเอกสารแสดง จำนวนชมรมกิจกรรมของโรงเรียน

แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งจะใช้ศึกษา วัตถุประสงค์ นโยบาย การวางแผน สายการบังคับบัญชา การติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม

แบบสอบถามซึ่งใช้สอบถามอาจารย์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ด้าน คือ

1. การวางแผน
2. การดำเนินงาน
3. ติดตามผลและประเมินผลการจัดกิจกรรม

ตอนที่ 3 ปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียน

การสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและค้นคว้า ข้อความรู้อย่างต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักเรียน จากตำรา เอกสาร ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. นำข้อมูลมาสรุปเพื่อสร้างข้อคำถาม โดยจัดหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหัวข้องานวิจัย

3. นำแบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง และแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำ และพิจารณาคัดเลือก แก่ทั้งเนื้อหา และ ภาษาที่ใช้ให้เหมาะสม

4. ผู้วิจัยนำแบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง และแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ได้ช่วยพิจารณาให้ ข้อเสนอแนะ ช่วยปรับปรุงเนื้อหาและสำนวนภาษา ซึ่งมีทั้งหมด 6 ท่าน ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ รองคณบดีบัณฑิตหน้าที่อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วารินทร์ มาศกุล อดีตอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีรัชย์ บุรณโรชติ อดีตอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และหัวหน้าภาควิชามัธยมศึกษา
4. รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพดล รามสูตร อดีตผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
6. รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

5. นำแบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง และแบบสอบถามที่ได้รับ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้ทรงคุณวุฒินำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อร่วมพิจารณาแก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ ก่อนนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขต กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการขอเอกสารตามแบบศึกษาเอกสาร ขอนัดหมาย เพื่อขอสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ

หรืออาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายกิจการนักเรียน และขอแจกแบบสอบถามให้อาจารย์ที่เป็นกรรมการจรรยาบรรณ หัวหน้าหมวดวิชาหรือตำแหน่งอื่นที่มีหน้าที่เหมือนหัวหน้าหมวดวิชา และอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม ชมรม โครงการ หรือกรรมการสภานักเรียน โดยผู้วิจัยได้เดินทางไปติดต่อด้วยตนเองทั้ง 5 โรงเรียน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้สัมภาษณ์ผู้บริหารทั้ง 10 ท่าน และได้รับคืนแบบสอบถาม 82 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 78.85 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนข้อมูลที่รวบรวมได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม

รายชื่อโรงเรียน	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งให้ อาจารย์	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	
		จำนวน	ร้อยละ
1. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)	24	20	83.33
2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน	22	19	86.36
3. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	24	17	70.83
4. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย รามคำแหง	18	15	83.33
5. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์	16	11	68.75
รวม	104	82	78.85

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รวบรวมได้มาแยกวิเคราะห์รายละเอียด ดังนี้

- 1 นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
- 2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

นำข้อมูลที่ได้จาก ข้อ 1 - 2 มารวมกันวิเคราะห์เป็นข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ประกอบด้วย จำนวนบุคลากร, ตำแหน่งทางวิชาการ, กิจกรรมชมรมที่มีในโรงเรียน, วัตถุประสงค์ในการบริหารกิจกรรมนักเรียน, นโยบายในการบริหารกิจกรรมนักเรียน, แนวทางปฏิบัติกิจกรรมนักเรียน และโครงสร้างในการบริหารกิจกรรมนักเรียน

3 นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

- 3.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มาแจกแจงความถี่ แสดงค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ
- 3.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชากรที่มีต่อการบริหารกิจกรรมนักเรียนโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ เพื่อพิจารณาความถี่ที่มีมาก และน้อย และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการวิเคราะห์
- 3.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียน โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยกำหนดระดับค่าของปัญหาที่พบภายในโรงเรียน เป็นระดับคะแนนดังนี้

4	หมายถึง	ระดับปัญหา มากที่สุด
3	หมายถึง	ระดับปัญหา มาก
2	หมายถึง	ระดับปัญหา น้อย
1	หมายถึง	ระดับปัญหา น้อยที่สุด
0	หมายถึง	ไม่มีปัญหา

โดยนำเสนอเป็นตารางปัญหารวม 5 โรงเรียนเพื่อชี้ให้เห็นปัญหาของแต่ละโรงเรียน

4. เกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลตอนที่ 3 ปัญหาในการบริหารกิจกรรม
นักเรียนจากค่ามัธยเลขคณิต ที่ได้ ดังนี้

ช่วงคะแนน	3.50 - 4.00	หมายถึง	ระดับปัญหา มากที่สุด
ช่วงคะแนน	2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับปัญหา มาก
ช่วงคะแนน	1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับปัญหา น้อย
ช่วงคะแนน	0.50 - 1.49	หมายถึง	ระดับปัญหา น้อยที่สุด
ช่วงคะแนน	0.00 - 0.49	หมายถึง	ไม่มีปัญหา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติเพื่อ
หาค่าทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. การคำนวณค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ (N)} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}} \times 100$$

$$\text{ค่าร้อยละ (n)} = \frac{\text{จำนวนคำตอบแต่ละโรงเรียน}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดของแต่ละโรงเรียน}} \times 100$$

2. การหาค่ามัธยฐานเลขคณิต โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
- N แทน จำนวนค่าตอบทั้งหมด
- f แทน ความถี่ของคะแนน
- X แทน ค่าคำตอบที่ได้ออกเป็น 4, 3, 2, 1, และ 0

โดยค่านำหนักค่าตอบเป็นระดับปัญหาของการบริหารกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียน มีความหมายดังนี้

- (4) หมายถึง ระดับปัญหา มากที่สุด
- (3) หมายถึง ระดับปัญหา มาก
- (2) หมายถึง ระดับปัญหา น้อย
- (1) หมายถึง ระดับปัญหา น้อยที่สุด
- (0) หมายถึง ไม่มีปัญหา

3. การคำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left[\frac{\sum fX}{N} \right]^2}$$

- S.D = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- X = น้ำหนักคะแนนแต่ละช่อง
- f = จำนวนตอบในแต่ละช่องสเกล
- N = จำนวนผู้ตอบทั้งหมดในแต่ละโรงเรียน

(ประคอง กรรณสูตร 2530)